Br. 6.

PRAVILNIK

BISKUPSKOG SJEMENIŠTA

u

DUBROVNIKU.

DUBROVNIK
Dubrovačka Hrvatska Tiskara
1914.

BISKUPSKO SJEMENIŠTE U DUBROVNIKU.

PRAVILNIK.

U dubrovačkomu se Sjemeništu odgaja mladež, koja ima ozbiljnu namjeru posvetit se svećeničkom stališu.

Prama tomu:

§. 1.

U Sjemenište se primaju djeca, koja su uspjela ili će uspjeti početkom školske godine na prijamnom ispitu kod ć. k. Gimnazije.

§. 2.

Molba, da se dijete primi u Sjemenište, imade se upraviti od oca (ili matere ili skrbnika) presvijetlomu i prepoštovanomu Biskupskom Ordinarijatu u Dubrovniku najdalje do 15. kolovoza. Otac će u istoj istaknuti želju svoga sina, da se Bogu posveti — u koliko je dijete svijesno, u tim godinam, toga zvanja. — Molbi će priložiti:

a). Krštenicu;

b). Župničku svjedodžbu o ponašanju;

c). Zadnju školsku svjedodžbu ili obavijest o prijamnom ispitu;

d). Liječničku svjedodžbu o zdravlju i navrnutim šešama.

§. 3.

Bude li dijete primljeno u Sjemenište, donijet će sobom najmanje:

1 dušek (matarac — stramac) vel. 1.80×0.80,
1 jastuk (tungjelu),
4 plahte (lincula — ponjave),
3 navlake,
3 ubrusa,
1 vuneno pokrivalo (fersatu),
1 prošveno pokrivalo (krpatur),
3 ručinčića,
6 košulja,
3 noćne košulje,
4 vunene košuljice (malje),
4 para gaćica,
10 para bječava,
10 rubaca (ubručića),
2 para crevalja,
1 kišobran,

češalj, četicu za robu, za crevlje i ost. U jednu riječ sve što treba osobnoj njegi i noćevanju, izuzam gvozdene postelje.

Školske knjige nabavit će sami roditelji, a za crkvene i nabožne knjige pobrinut će se Upraviteljstvo — na račun pitomca.

§. 4.

I ako je dijete bilo primljeno u Sjemenište, neće moći ući u zavod ni donijeti svoju robu prije nego po prijamnom ispitu bude primljen i u Gimnaziju.

§. 5.

Po svršetku I.og poljeća obvezani su roditelji nabaviti djetetu klerikalno odijelo, ako Upraviteljstvo to odredi.

§. 6.

Svaki djak ima odnosni *broj* na odru, spremi itd., te će svi njegovi predmeti nositi dotični broj, a ovi će mu se naznačiti u odluci, kojom bude primljen u Sjemenište.

§. 7.

Školska godina počimlje redovito polovinom mjeseca Rujna, a svršava polovinom Srpnja.

§. 8.

Svaki će djak isplaćivati Sjemeništu svotu od godišnjih kruna 440 u *dva anticipatna obroka*, t. j. kruna 220 početkom školske godine a kruna 220 oko 15. Veljače.

§. 9.

Djaci, koji pripadaju drugim biskupijama, plaćat će godišnjih kruna 480 unaprijeda (v. br. 8).

§. 10.

Sve su isplate plative i utužive u Dubrovniku.

U slučaju, da bi roditelji zanemarili svoju dužnost točna isplaćivanja (v. br. 8), te kad se ne bi odazvali pozivu Upraviteljstva kroz 15 dana, isto je uoblašteno otpraviti djaka kući bez ikakva obzira.

§ 11.

Ko bi zadobio svrhom I.og poljeća *nedovoljnu ocjenu* u kojemu predmetu ili *pristojno* u ponašanju, izgubio bi za II.o poljeće polakšicu u plaćanju (ako ju je iz opravdanih razloga uživao) t. j. platio bi potpuno kruna 220. Svršetkom godine ne promaknuće u viši razred donosi sobom redovito isključenje iz Sjemeništa. — Ako se preč. Vijeću za Sjemenište bude svidjelo ostaviti dotičnika i nadalje u zavodu, onda gubi on svaku eventualnu polakšicu, te će platiti došaste godine potpunu propisanu svotu.

§. 12.

Kad bi djak preko godine otišao kući radi opravdanih razloga, ili prije svršetka školske godine, gubi pravo na razmjerni odbitak ili povratak svote.

§. 13.

Izuzam djake, koji plaćaju potpunu svotu od kruna 440 odnosno kruna 480, svi će ostali svake godine odregjenoj svoti priložiti kruna 8, a to za pokućstvo t. j. za sve one stvari i pokretnine, što je u drugim zavodima pitomac dužan da donese.

§. 14.

Sjemenište plaća brijača. te neće djaku biti dozvoljeno strić se kod drugoga.

§. 15.

Sjemenište plaća svoga liječnika i od njega propisane lijeke, dok slijedi kratkotrajna bolest. Za liječenje odulje ili prirodne bolesti n. p. anemije i sličnih, za vode mineralne itd., ako je za odulji rok što propisano, Sjemenište ne odgovara. Kad bi koji djak želio pozvati drugoga liječnika, te se i služiti sa propisima istoga, prosto mu, ali sa dozvolom Upraviteljsva i na svoj trošak.

§. 16.

Ne smiju se slati u Sjemenište djeca, koja ili imadu kakav prirodni beteg ili trpe kakvu prirodnu bolest, kao padavicu i ost., koja se pojavi nakon odulje stanke, te bi stvarala poteškoća njemu drugovima i službi. Primljeni bez znanja, u slučaju da se bolest pojavi, bit će odmah otpušteni svojoj kući bez ikakva obzira.

§ 17.

Ne će biti djaku dozvoljeno, da ide kući preko godine, izuzam u slučaju velike opravdane nužde, o kojoj će starješine suditi; pa ni o Božiću ni o Uskrsu, ni prigodom kakovog domaćeg gôda, kao vjenčanja, krštenja, ni mjesnog slavlja i sl.

§. 18.

Drugu svečanost Božićnu i Uskrsnu onim, koji imaju *svojte* u gradu ili obližnjoj okolici grada, bit će dozvoljeno ići prije podne kod dotične; a to, ako ista bude došla pitati u upravitelja *u oči blagdana.* Tad jedna osoba od iste svojte dužna je doći po njih i opet ih dopratiti u Sjemenište u doba, kako im bude naregjeno. Prekršaj ove naredbe prouzrokovat će, da se dotičniku uskrati dozvola izlaska unaprijeda. A budući je ova dozvola vanredna povlastica, može biti uskraćena ili s nemarnosti u nauku ili s neuredna ponašanja.

§. 19.

Niko pa ni roditelji ni prijatelji nijesu uoblašteni davati djacima ikakvih naloga, da im obave, jer im neće biti dozvoljeno da izlaze iz Sjemeništa u takove svrhe.

§. 20.

Hrana je jednaka svakomu, pa se niko neće usuditi da traži drugog jela; u slučaju, da bi koji obolio, dat će mu se hrana po propisu zavodskog liječnika.

§. 21.

Ne smiju djaci primati od ikoga niti hrane niti vina niti opojnog pića, izuzam kakvu malenkost, a to samo u voću i u slatkišima, i to preko Upraviteljstva.

§. 22.

Knjige, listovi, dopisnice, što god djaci primaju pa i što šalju, treba da progju preko ruka upraviteljevih. — Zabranjeno je takogjer čitanje novina i knjiga ne odobrenih od Upraviteljstva. Prestupak donijeti će kaznu prama prekršaju.

§. 23.

Upraviteljstvo nije uoblašteno zajmavati djacima novaca za nikakvu potrebu, s toga će roditelji slati unaprijeda po koju svoticu za školske potrebe, a štediša Sjemeništa davati će dotičnim prema prilikama i držati račun, da ga do potrebe istim dostavi.

§. 24.

Zabranjene su zaključane spreme, s toga djaci ne će držati kod sebe dragocjenih stvari. Kad bi imali svojih novaca, a u slučaju i dragocjenih stvari, moći će ih položiti kod upravitelja.

§. 25.

Svaki djak valja da ima u gradu svoga skrbnika, koji će u slučaju biti pri ruci Upraviteljstvu.

§. 26.

Svaki djak brinut će se za svoje pranje, s toga će iznaći — po naputku — pralju, a javit će upravitelju njezino ime. Isplaćivat će joj *redovito* po pogodbi. (Sada obično K 2·40 mjesečno ili K 12 semestralno.)

§. 27.

Djak, koji je bio otpušten iz drugog Sjemeništa ili zavoda, redovito ne će biti primljen.

§. 28.

Djacima je zabranjeno primati posjete u doba ne naznačeno u „Kućnom redu“, osim kakvog iznimnog slučaja. „Kućnog reda“ držat će se strogo. Osobito je zabranjeno općiti sa strankam preko šetnje.

§. 29.

Djacima je zabranjeno općiti sa službom, nitî će roditelji smjeti preporučivati službi svoje sinove.

§. 30.

Upraviteljstvo Sjemeništa može ne samo na koncu školske godine nego do potrebe, uz osobite uzroke, u koje god doba preko godine otpraviti djaka iz Sjemeništa, bez ikakve obveze da komu kaže uzrok svoje odluke.

§. 31.

Ovaj presv. i prepošt. Biskupski Ordinarijat ne dozvoljava, da djaci iz ove ili iz drugih biskupija stanuju redovito u klerikalnom odijelu izvan Sjemeništa. U kakvu slučaju, n. p. radi slaba zdravlja, moći će se djaku dozvoliti da izagje, ali uz uvjet da svuče isto odijelo, kad bi se predvigjalo, da će bolest trajati dulje. Kad bi prestao uzrok, a htio se u Sjemenište povratiti, bit će dužan upraviti molbu pomenutom Ordinarijatu, da bi ga na novo primio.

§. 32.

Kad bi djak učinio kakvu štetu u Sjemeništu t. j. štogod slomio, razbio i t. d., svojim će je troškom nadoknaditi.

§. 33.

Na polazku kući svršetkom školske godine, djaci će ponijeti sobom sve što imaju, a osobito „stramac“ i „jastuk“, da se preko praznika oboje opere i uredí, što čistoća neophodno iziskuje. — Na povratku sa praznika donijet će sve to sobom ili će poslati koji dan prije.

§. 34.

Svakomu će djaku pri odlasku kući biti dužnost, da pozdravi presv. i prepošt. Pragosp. Biskupa, pak redom sve svoje starješine neposredne i posredne, koje ostavlja u Sjemeništu. Tako i na povratku početkom školske godine, i u slučajevima predvigjenim u §. 17.

§. 35.

Svaki će djak izaći iz sjemeništa u strogo zavodskom odijelu, a tako se isto i povratiti početkom nove školske godine.

§. 36.

Sjemenište ima biti svakomu djaku na povratku iz doma najprvo i najmilije pristanište, pa mu se zabranjuje svako drugo. Do potrebe bit će mu dozvoljeno na svoje vrijeme, da izagje i opravi kakve posle izvan zavoda.

§. 37.

Ovaj je pravilnik obvezatan za svakoga, koji je primljen u Sjemenište. Uz to se svaki djak svojim prvim stupanjem u Sjemenište podvrgava i *tačnome vršenju* „Kućnog reda“, što će mu biti priopćen ua svoje vrijeme.

Upraviteljstvo napokon nalazi shodno i probitačno da uvrsti u ovaj „Pravilnik“ — na znanje i vladanje istim roditeljima — neka glavna pravila, kojima se strogo obvezuju njihovi sinovi, dok borave kod kuće preko velikih praznika. Ta se pravila čitaju djacima na koncu svake školske godine, a bila su naročito upravljena Veleč. gospodi Župnicima okružnicom 29/6. 1900., br. 62, da bi pazili na vršenje istih i na svoje vrijeme obavijestili Upraviteljstvo.

Pravila za praznike:

I. Netom djak stigne kući, mora što prije da pogje u posjet svomu župniku, *in veste talari.* Posjetit će i mjesne kapelane pa iz udvornosti i druge svećenike, ako ih ima u mjestu.

II. Svaki će dan, po mogućnosti, ići na sv. Misu, koju će i služiti bilo po vlastitoj želji bilo po naredbi svoga župnika.

III. Svakog svečanog dana i svake Nedjelje (a da se ne zaustavlja pred crkvom) doći će na vrijeme na sv. Misu *in veste talari,* te će imati svoju kotu. U svetim činima dvoriti će gosp. župnika ili će stati na mjestu, što mu ga sam župnik bude opredijelio. Po podne isto tako.

IV. Ispovidjet će se više puta, to jest na poglavite svečanosti, a pričesti će se u svojoj župi, kako se kleriku dolikuje, bilo izvan Mise bilo preko sv. Mise, in *talari et cotta.*

V. Djak i u svome mjestu mora uvijek da nosi klerikalno odijelo, naime crno a haljinac (paletun) da bude dug do ispod koljena.

VI. U dane svetačne neka se djak ne šeta, gdje je vreva čeljadi. Odmor mu je potrebit i šetnja, ali pošto je on jednom rekao Gospodinu *„Dominus pars haereditatis meae“*, to mora da bježi prigode rastrešenosti i zbog duše svoje i ugleda svoga stališa.

VII. Neka pazi, s kim se druži. Neka djaci, ako ih je više u jednoj župi, opće zajedno.

VIII. Zvonom *Zdravemarije* djak redovito mora da se uputi svojoj kući.

IX. Može se od svoga mjesta odalečiti i za više dana. Ako je stalan, da će i jednu noć drugamo prenoćiti, dužan je obavijestiti o svom odlasku gosp. župnika. — Kad stigne u drugu župu dužan je:

a) Čim prije posjetiti dotičnoga župnika, kojega će štovati kao svoga.

b) Vršiti tačno sve, što mu je propisano da vrši u svojoj župi, jer djak uvijek ostaje djakom, dok je u svomu odijelu. Ne vrši li svoje dužnosti, neka ga g. župnik opomene, a do potrebe i javi župniku, kojemu pripada.

X. Župnik je i upravitelj djakâ preko praznika, pa će mu svaki uz dužno poštovanje iskazivati i potpunu poslušnost. Djacima nije uopće dozvoljeno prisustovati predstavama i javnim zabavama ni zalaziti u društva, čitaonice i sl. Gdje ne bi bilo kakve moralne pogibelji ni javne sablazni, moći će im župnik — po vlastitoj uvigjavnosti — to dozvoliti. Samovoljne, prkosite i neposlušne djake župnik će prijaviti Upraviteljstvu Sjemeništa, a one iz druge biskupije, nadležnom Ordinarijatu.

XI. Pri odlasku svršetkom praznika, kao što na dolasku kući, posjetit će djak svoga župnika te će se s njim oprostiti.

Preporuča se napokon roditeljima, da pomnjivo proučę ovaj „Pravilnik«, te ga svojim sinovima stave na dušu i brižno nastoje oko točna i savjesna vršenja navedenih ustanova.

Upraviteljstvo.

IZMJENE:

§ 5.

Zbog skupoće i poteškoće nabave crnog odijela djaci se neće oblačiti u kleričko odijelo. Ali za službu u crkvi dužni su im roditelji nabaviti *bijelu kotu i crni korečić*, po uputi g. župnika.

§ 6.

Za stan i hranu u Sjemeništu svaki će djak plaćati odregjenu mjesečnu tangentu redovito početkom svakoga mjeseca.

§ 15.

Zavod ima odregjenog liječnika Za posjete bolesnih pitomaca i za primanje istih kod sebe ovaj će primati iznimno snižene nagrade, ali su ove dužni nadoknaditi Sjemeništu roditelji pitomaca na svrhu svakog semestra; tako isto i lijeke nabavljene po liječničkom propisu.

UPRAVITELJSTVO.